

HAMSUN-NYTT

Hamsun-Selskapets informasjonsblad 3/2022

Det var ingen kulde, ingenting, bare en sval stillhet og et strømmende liv i skogen. Hvert tre stod og tenkte. Bærene var modne. (Pan, 1894)

Årsmøte og sosial kveld under Hamsundagene 2022

Hamsun-Selskapet avholdt sitt årsmøte under årets Hamsundager på Hamarøy i august. Randi Eilertsen fra Narvik og Erik Gjestvang fra Vinje hadde bedt om å få avløsning fra vervene som hhv. nestleder og tredje vara. Valgkomiteens innstilling med Truls Nilsen fra Senja som ny nestleder og Knut Michelsen, Ås, som ny vara, ble enstemmig vedtatt. Selskapet arrangerte også et sosialt treff på Skogheim 5. august. Her møttes kjente og kjære medlemmer fra hele landet, Hamsun-familien, senterledelsen og kultursjefen i kommunen til underholdning, Hamsun-prat, mimring og mingling. Kvelden ble svært hyggelig!

En fornøylig Tor Walle som Hamsun under det sosiale treffet på Skogheim

Hamsundagene ellers bød på et variert program, med bl.a. utstilling, konserter, marked, Hamsun-foredrag og ikke minst forfatteren Mikal Niemi i storform.

Hamsun og samene i *Markens grøde*

Under åpninga av årets Hamsundager på Hamarøy 4. august holdt sametingsråd Mikkelsen en tale der han tok sterk avstand fra den skildring Hamsun gir av samene i *Markens grøde*.

Mikkelsens skarpe oppgjør med Hamsun fikk støtte av sogneprest Rolf Steffensen, som i et innlegg i *Avisa Nordland* (AN) bl.a. hevdet at *Markens grøde* skildrer

an.no

kolonisering av samiske leveområder, og at Hamsun *umenneskelig*gjør samene ved sine rasistiske kommentarer.

Alvhild Dvergsdal fra Hamsunsenteret redegjorde i et svar for Hamsunsenterets posisjon i denne vanskelige debatten. Også professor Lisbeth Wærp (Universitetet i Tromsø) kommenterte Steffensen i et innlegg. Hun påpekte at i en diskusjon om Hamsun og samene bør man også ta med Hamsuns positive omtale av samer i Johan Turis bok *En bok om samenes liv* (1911).

Litteraturprofessorene Wenche Torrissen (Høgskulen i Volda) og Nils Magne Knutsen (Universitetet i Tromsø) støttet i et AN-innlegg Wærps lesning av *Markens grøde*. Deres hovedpoeng var at om man skal diskutere Hamsuns skildring av samene, så må man ta med hele bildet, ikke bare *Markens grøde*, som er et unntak i forfatterskapet. Hamsun omtaler samer i 5-6 andre bøker, uten at det forekommer skjellsord og språklig latterliggjøring. Tvert imot omtales samene helt nøytralt eller med stor respekt.

En lengre oppsummering av debatten så langt er skrevet av Nils Magne Knutsen og er publisert på vår hjemmeside: hamsun-selskapet.no.

Generøs bok-arv til Hamsun-Selskapet

Tore Hamsun (foto: digitalmuseum.no)

Forrige Hamsun-Nytt meddelte at kunstneren Marianne Feiring Hamsun døde 24.02.2022 i Grimstad. Hun var gift med Knut Hamsuns eldste sønn, kunstneren Tore (1912-1995).

Etterkommerne har meddelt at boksamlingen de har arvet etter Tore og Marianne skal doneres til Hamsun-Selskapet. Vi er overvældet av gaven. Samlingen vil nå bli gjennomgått av Hamsun-kyndige for eventuelle forskningsformål. Bevaringsverdige bøker skal sikres for framtida.

***Markens grøde* på Trøndelag teater i høst**

Fra 24. september og til slutten av november spilles forestillingen *Markens grøde* på Gamle Scene ved Trøndelag teater. De har utfordret det prisbelønte teaterkompaniet Verk Produksjoner til å gjøre sin versjon av Hamsuns roman på scenen i høst. Ifølge teatrets nettsted har Teaterkompaniets tidligere forestillinger hatt utgangspunkt i egne

og andres livserfaringer. Det er en metode de følger opp når publikum får møte Hamsuns kompleksitet og kunstneriske nivå i denne forestillingen.

Forestillingen er bygget på intervjuer om hva folk i dag husker da de leste romanen, og har fokus på hvordan den blir, og er blitt, tolket. Ved å undersøke dette føres Hamsun sammen med oss i en nåtidsrefleksjon, og forestillingen vil si noe om hva teksten betyr for den enkelte og for den norske identiteten. Scenografene på forestillingen er Signe Becker og Jakob Oredsson, med Fredrik Hannestad i registolen.

Plakat: Peter-John de Villers/ByHands

Hjelp oss å lage en oversikt! Hamsuns univers i andre bransjer

En oversikt over spisesteder og andre bransjer som benytter navn fra Hamsun-universet i sine titler er noe vi ønsker å lage. Eksempler er «Isak Sellanraa brød & bar» i Trondheim, «Markens Grøde Spiseri» på Innhavet, Nordland og «Kafé Sult» på Hamsunsenteret.

Har du tips til oss - og helst også et privat bilde, send det på polden@hamsun-selskapet.no Da får vi det med på oversikten som nå utarbeides til nettsidene våre.

Å kartlegge slik navnebruk og hvilke bruksområder og geografi dette har, er både artig og interessant. Vi synes dessuten at de som bidrar til å fremme Hamsuns litteratur på denne måten, fortjener den vesle hederen det er å omtales og synliggjøres av Hamsun-Selskapet.

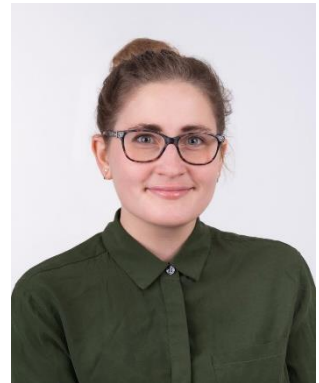

Sult-vandring i Oslo utsatt pga. sykdom

Osloavdelinga av Hamsun-Selskapet har tidligere annonsert at de vil arrangere en «Sult-vandring» i hovedstaden denne høsten. Grunnet sykdom må arrangementet utsettes på ubestemt tid. Oslo-avdelingens leder Emil Hansen vil gjerne ha flere folk med i lokallagets styre! Interesserte kan ta kontakt på: hansen.emil@outlook.com.

Høst på Hamsunsenteret

Hovedutstillingen på Hamsunsenteret blir skiftet ut i høst. På plakaten står ellers bl.a. en litterær pub med tekster av Per Knutsen, dypdykk i Thomas von Westens liv og ettermæle og foredrag av Ingri Løkholm Ramberg om hennes nylig avlagte PhD på Hamsun- og Skram-bøker som tematiserer selvopplevd institusjonsopphold. Videre startes leseprosjektet «Hamsuns bokklubb» opp, der publikum inviteres til å lese Hamsun sammen senteret. *Landstrykere* er første bok ut. I høstferien blir det fortellerstunder for barn («Blant dyr») og guidede turer i arkitekturen på senteret hver dag. Videregående skoler fra hele Nordland besøker senteret i september-oktober gjennom prosjektet «Berømt og fordømt». Senteret bidrar på ulike festivaler og arrangement utenfor Hamarøy. Først ut er Alvhild Dvergsdal på Nordnorsk litteraturfestival i Harstad, med foredraget «Hamsun og Russland». Sjekk hamsunsenteret.no for nærmere detaljer om høstprogrammet.

Nybakt doktor på Hamsun og Skram, Ingri L. Ramberg, foredrar på Hamsunsenteret i høst (foto: UiT/Torje Jensen)

Erfaringer med Hamsun i Grimstad

Av Anita Estensen, leder av Grimstad bys museer

Siden 2019 har Grimstad bys museer hatt en samarbeidsavtale med eierne av Hamsuns dikterstue på Nørholm om å ta imot gjester for omvisning på sommeren. I år har vi hatt den største pågangen siden vi begynte, med nærmest fullt belegg på alle omvisningene. Det er gledelig å se at interessen for Hamsun blant turister fortsatt er stor.

En nysgjerrig 8-åring, Morten Stødle fra Bekkestua, besøker Nørholm i 1971. Da var hele gården fortsatt åpen for besøkende. (Foto: privat)

Hamsun-museet i Storgata i Grimstad har hatt åpen utstilling gjennom skoleferien. Tilbudet er flittig benyttet, og vi er godt fornøyd med besøkstallet. Utstillingen omhandler kjøpet av Nørholm og familielivet på gårde, samt prosessen mot Hamsun etter andre verdenskrig. Det spesielle med utstillingen er at den er i nettopp den bygningen hvor Hamsun tok opp lån for å kjøpe Nørholm og hvor

erstatnings-rettssaken mot ham senere ble ført. Ved åpningen leste Oddbjørn Johannessen opp Hamsuns forsvarstale under rettssaken.

Fra opplesningen 01.07.22 av Hamsuns forsvarstale ved Oddbjørn Johannessen. (Foto: Anita Estensen).

I vinterhalvåret har vi hatt godt besøkte foredrag, og ikke minst litteraturkvelder med presentasjon av Hamsuns noveller. Dette tilbudet vil vi fortsette med til høsten. For mange har hans noveller vært ukjent stoff, og det har blitt gode samtaler etter opplesningene.

Det lokale publikummet i Grimstad er genuint opptatt av Hamsun, både som forfatter og som innbygger. De er selvsagt opptatt av krigen og

krigsoppgjøret, men de ønsker også å snakke om Hamsuns forhold til lokalbefolkningen, som gårdseier/arbeidsgiver og som omgangsvenn av ulike Grimstadfamilier. Dette gjør det givende å være Hamsun-formidler i Grimstad.

Hamsun-Selskapet er en av Norges største litterære foreninger.

For spørsmål vedr. medlemskap, bøker i Skriftserien med mer, kontakt oss på e-post: polden@hamsun-selskapet.no eller ring/send sms: 95085285.
Hjemmeside: hamsun-selskapet.no

Har du tips til sak som kan passe i Hamsun-Nytt eller på vår hjemmeside, ikke nøl med å ta kontakt med en i Selskapets styre:

Hege Faust, Lillestrøm (leder), tlf. 95085285 (hege.faust@gmail.com)
Truls Nilsen, Senja (nestleder) (truls.nilsen@mtmu.no)
Terje Øien, Hamarøy (styremedlem) (terje.oien@hamaroy.kommune.no)

Varaer:

- 1: Nils M. Knutsen, Tromsø (nils.magne.knutsen@me.com),
- 2: Torstein Garmo, Lom,
- 3: Knut Michelsen, Ås